

Medealand

AV SARA STRIDSBERG

MALMÖ
STADSTEATER

PREMIÄR PÅ INTIMAN 4 MARS 2011

Medealand

AV SARA STRIDSBERG

FÖRESTÄLLNINGENS LÄNGD CA 2 TIMMAR OCH 30 MINUTER (INKL PAUS)

FÖRLAG ..... COLOMBINE TEATERFÖRLAG
REGI ..... MARIE PARKER SHAW
SCENOGRAFI OCH KOSTYM ..... NINA FRANSSON
LJUS ..... SVEN-ERIK ANDERSSON
MUSIK ..... ANDERS ORTMAN
MASK ..... AGNETA VON GEGERFELT

I ROLLERNA

MEDEA ..... SUSANNE KARLSSON
JASON ..... MAGNUS SCHMITZ
GUDINNAN ..... LI BRÅDHE
MODERN ..... SIW ERIXON
KUNGEN ..... GÖRAN DYRSSEN
BARNFLICKAN ..... ANNA BRIXTER*
PRINCESSAN ..... SANNE AHLQVIST BOLTES**

* PRAKTIKANT FRÅN TEATERHÖGSKOLAN I LULEÅ ** STATIST

SUSANNE KARLSSON

MAGNUS SCHMITZ

LI BRÅDHE

SIW ERIXON

GÖRAN DYRSSEN

ANNA BRIXTER

SANNE AHLQVIST BOLTES

Drömmar om hämnd

Vi drömmer om hämnd. Alla försmådda, förfördelade, övergivna, svikna drömmer om hämnd. I hämnden blir vi människor igen. I hämnden upprättar jag mitt värde, lagar det du slagit sönder, läker mina sår. Ett svek, en kränkning, rubbar den ömtåliga balansen i världen, mellan människor. I sveket görs den svikne, den bortvalda, den lämnade, maktlös och överflödig. Som om hon inte längre finns när hon inte längre ses av honom, inte längre vidrörs av hans händer, smeks av hans ord. Det är bara han som kan göra henne verklig. Utan honom finns inget. Så tänker Medea. Sådana är vi.

Jo. Vi drömmer om hämnd, så är det. Vi fantiserar om hämnd. Mest fantiserar vi om sex, såklart, som vanligt, men vi fantiserar nästan lika mycket om hämnd. Enligt en undersökning gjord av två psykologer, Douglas Kendrick och David Buss, har 80 % av alla kvinnor och 90 % av alla män återkommande fantasier om att hämnas. 80 % av alla kvinnor och 90 % av alla män drömmer om att döda någon – en älskad som svikit, en styvförälder, en rival, någon som fördmjukat och hånat dem offentligt.

Hämnd är något av ett bärande element i vår kultur; från Medea till Thelma och Louise, den blonda hjältinnan Beatrix Kiddo i *Kill Bill* och Lisbeth Salander i *Milleniumtrilogin*. Vårt behov av hämnerskor tycks omätligt. "Rape and Revenge" är en egen genre som går ut på att den våldtagna och förnedrade kvinnan ger igen. Hon tar tillbaka makten över sig själv och sitt eget liv genom hämnden. Hon återerövrar det hennes plågoande tagit ifrån

hennes. Självrespekt. Självförtroende. Självkänsla. I hämnden blir den svage stark och maktlöshet förbyts till makt. I alla fall i fiktionens värld.

Etnologen Bengt af Klintberg diskuterar den rikliga förekomsten av moderna sägner om hämnd – den om den försmådda kvinnan som säljer den förlupne makens Mercedes för en krona, den om exflickvännen som släpper in två små vita möss i brevinkastet till den föredettas lägenhet när han begett sig ut på en långresa. Af Klintberg menar att de tillfredsställer ett behov hos människor som upplever sig vara maktlösa. Sägnera ger oss möjlighet att ge utlopp för förbjudna känslor av hämnd (för vi vet att det är förbjudet att hämnas, visst vet vi det) utan att behöva plågas av skuldskänslor. Vi behöver de ställföreträdande hämnerskorna för att bearbeta egna känslor av skam, maktlöshet, förlust och sorg.

"Väld är det språk de maktlösa talar när ingen lyssnar" skriver antropologen Anton Blok i *Honour and Violence*. Psykoanalytikern Alice Miller skriver i *Den bannlysta vetenskapen* att "varje mord som inte utförs av direkt nödvärn utan drabbar oskyldiga substitut är uttryck för ett inre tvång att hämnas." Förtvivlade, misshandlade och övergivna människor kan vara farliga. Våldet, ondskan, hämnden kan vara rationell i den sviknas irrationella världsbild. Ondskan är inte alltid obegriplig. Ibland är ondska fullt begriplig. Den ondskan skrämmer mig mer – de grymma och våldsamma handlingar som jag kan spegla mig i, som jag kan förstå, som talar till mitt eget mörker.

en nd

Att en handling är begriplig gör den naturligtvis inte mindre felaktig eller grym eller klandervärd. Att vi kan identifiera oss med hämnerskan gör inte oss till monster. Det gör henne till människa, till någon som ändå, trots sina handlingar är människa. Jag tror att det är viktigt, att alltid minnas att vi är människor på samma villkor. Det finns inga monster. Ja, det finns ondska, det utförs onda handlingar, men ytterst sällan utförs de av onda människor.

Medea är galen av förtvivlan, plågad av skam och självförakt. Hur kunde hon vara så dum? Lämna allt för honom. Bli hans, bara hans. Och nu – när han inte längre vill ha henne, äga henne – nu är hon ingenting. Herrelös, hemlös, värdelös. Kärleken kan vara farlig. Det finns en destruktiv potential i driften att vilja vara ägd, älskad – den enda – och driften att äga. Jag är bara hans och han är bara min. Som om resten av världen är överflödigt, onödig, ovidkommande. Så en dag är vi inte längre vi, inte ens du och jag, bara jag och kärleken framstår som dårskap, som förvillelse, som en lögn.

En människa måste alltid vara sig själv, aldrig bara reducera sig till ett vi, smälta samman och utplånas i det där viet som kan framstå som romantiskt. En människa måste fortsätta vara sig själv, i kärlek och i hat. En människa måste ta sitt eget värde på allvar och veta att det värdet inte är beroende av hur andra värderar henne. Så kan hon stå emot onskans lockelse, den förföriska hämnden. Bara så.

Ann Heberlein, doktor i etik

Glöm inte att ta ditt gratisexemplar av vår tidning! Där hittar du bilder, artiklar och intervjuer om Medevaland och våra andra föreställningar.

Du kan också ladda hem tidningen från www.malmostadsteater.se/tidning

Inspicient Kristian Larsson
Sufflös/produktionsassistent Karin Harborg
Auskultant Ashi Alkahwati
Teknikmästare Daniel Kullman
Teatertekniker Thomas Eskilsson, Johanna Lindborg, Jouko Räsänen
Rekvisitör Marie Wenander
Kostymkoordinator Sten Stjernqvist
Påklädare Alicja Ekerholm
Maskör Agneta von Gegerfelt
Ansv. publikvärdar Sandra Andersson, Fredrik Lövgren, Justus Ragnarsson, Lina Zetterman
Slagsmålsinstruktör Richard Kolnby
Föreställningsfotograf Peter Westrup
Tryck KSPrint Digitaltryck, Malmö

Marknadschef Jenny Bång
Art director Johan Sjövall
Programredaktör/informatör Carin Hebelius
Kommunikatör Patrick Lion
Försäljningschef Maria Girke Magnusson
Fastighets- och transportchef Gert Irgren
Teknikchef Sven-Erik Andersson
Teknisk producent Jerker Pyron
Chef rekvisitaavdelningen Karin Ragnarsson
Chef maskavdelningen Agneta von Gegerfelt
Chef kostymavdelningen Sten Stjernqvist
Föreståndare kostymservice Gyöngyi Balázs
Kostymateljé Linda Andersson, Isabella Cassland, Mariane Josefsson, Andrea Stenman, Anja Svärd
Färgning och patinering Alicja Ekerholm
Ljudansvarig Jonathan Flygare
Ekonomichef Leif Jönsson
Städledare Rinna Möller
Verkstadschef Dan Sörensen
Scenografisamordnare Styrbjörn Engström
Verkstadsamordnare Åke Erlandsson
Koordinator Smedjan Lars-Åke Persson
Koordinator Snickeri Åke Erlandsson
Koordinator Dekormåleri Mats Nilsson
Tapetsereare Mikael Palmqvist
Specialeffektmakare Erik Pilesjö
Konstruktör Anders Turesson
Chefsassistent Anna Andrén
Producent Lisa Ericstam

Teaterchefer och ansvariga utgivare
Petra Brylander och Jesper Larsson

Sångtexter ur Euripides *Medea*
Researchhjälp grekisk text och musik Karin Blomqvist
Sång Frida Bergh, Mari Götesdotter, Sara Jefta, Katarina Lundgren-Hugg

FOTOGRAFERING OCH LJUDUPPTAGNING ÄR AV UPPHOVSRETTSLIGA SKÄL EJ TILLÅTEN

VAR VÄNLIG STÄNG AV MOBILTELEFONEN

**MALMÖ
STADSTEATER**

040-20 86 10 MALMOSTADSTEATER.SE